

Keyboarding

ตอนที่ 6

การสอนแป้นอักษรไทย

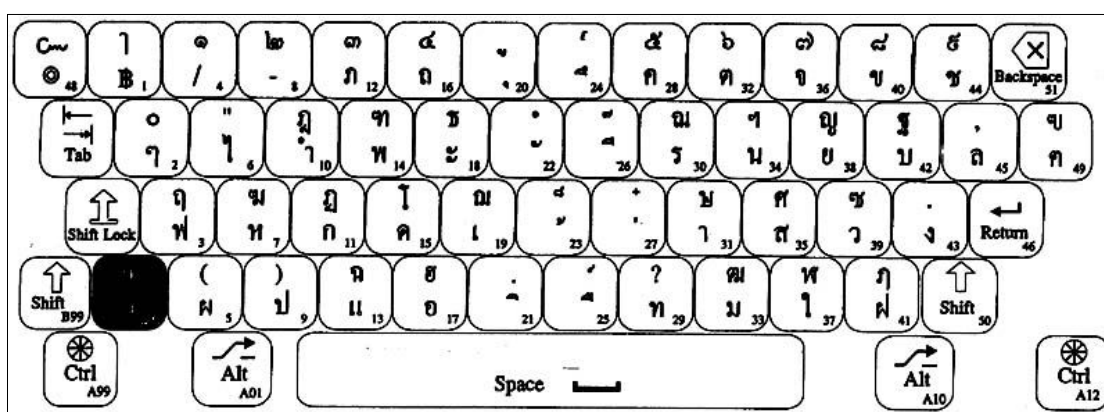
โดย สมบูรณ์ แซ่เจ็ง
วิทยาลัยเทคนิคราชบุรี
6 ตุลาคม 2552

หลักการสอนแป้นอักษรภาษาไทย

การสอนแป้นอักษรภาษาไทย หมายถึงขั้นตอนหรือกระบวนการในการนำเสนอแป้นอักษรไทย เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนทักษะการบังคับแป้นอักษรนั้น ๆ ให้เกิดความชำนาญ ให้สามารถพิมพ์สัมผัส (touch typing) ได้อย่างถูกต้อง มีความรวดเร็วและแม่นยำ

ถึงแม้ว่าเราจะมีการสอนวิชาพิมพ์ดีดภาษาไทยมาเกือบศตวรรษแล้วก็ตาม แต่งานวิจัยเกี่ยวกับหลักการ หรือวิธีการสอนแป้นอักษร ยังมีน้อยมากหรือเกือบจะไม่มีเลยก็ว่าได้ การสอนส่วนใหญ่ จึงยังใช้รูปแบบวิธีสอนของต่างประเทศ ซึ่งวิธีสอนที่นิยมใช้กันมาก เห็นจะเป็นวิธีสอนแป้นอักษรแบบผสม (Skip Around Method) ซึ่งเป็นวิธีที่ได้รับการยอมรับว่ามีประสิทธิภาพมากวิธีหนึ่ง

หลักการสอนแป้นอักษรภาษาไทย ด้วยวิธีสอนแบบผสม (skip around method) บนแป้นพิมพ์มาตรฐานภาษาไทย (แป้นเกษมณี) มีดังนี้

แผนภูมิแป้นอักษรไทยมาตรฐาน มอก. (แบบเกษมณี)

1. ให้สอนแป้นเหย้า (home row) ให้ครบก่อน คือแป้นอักษร ฟ ห ก ด ' ่า ส ว โดยการวางนิ้ว ดังนี้ นิ้วก้อยซ้ายวางที่อักษร ฟ นิ้วนางซ้ายที่อักษร ห นิ้วกลางซ้ายที่อักษร ก นิ้วชี้ซ้ายที่ ด นิ้วชี้ขวาที่ไม่เอก นิ้วกลางขวาที่สระอา นิ้วนางขวาที่ ส และนิ้วก้อยขวาที่ ว แล้วให้ฝึกเคาะแป้นอักษร โดยการผสมอักษรเป็นชุด ๆ ละ 2 หรือ 3 ตัว เช่น ดา ดา ดาด กา กา กาด สก สก สกส हा हा हाห का का हाห हाห เป็นต้น และขณะที่กำลังเคาะแป้นอักษร ก็ต้องให้ผู้เรียนเปล่งเสียงตัวอักษรที่กำลังเคาะไปพร้อมกัน

เพื่อสร้างจังหวะและเสริมความมั่นใจในการเคาะ ซึ่งการฝึกในระยะแรก ๆ อาจผสมเป็นคำที่มีความหมาย ไม่ได้มากนัก เนื่องจากมีอักษรน้อยตัว แต่ให้คำนึงถึงการผสมอักษร โดยการสลับมือและสลับนิ้ว เคาะเป็นชุด ๆ ชุดละหลาย ๆ ครั้ง จนกว่าจะเห็นว่าผู้เรียนสามารถเคาะเป็นอักษรได้คล่องแคล่ว และจำแป้นได้ดีขึ้น จึงค่อยสอนขั้นต่อไป

2. เมื่อฝึกพิมพ์แป้นเหย้าได้ครบและชำนาญดีแล้ว ก็เริ่มฝึกอักษรแถวอื่น ๆ แต่จะต้องยึดแป้นเหย้าเป็นหลักไว้เสมอ นั่นคือจะต้องวางนิ้วไว้บนแป้นเหย้า ตามตำแหน่งที่ถูกต้องตลอดเวลา แล้วสับนิ้วจากแป้นเหย้าไปยังแป้นอักษรแถวอื่น เมื่อเคาะแป้นอักษรนั้นแล้วจะต้องชักนิ้วกลับสู่แป้นเหย้าเสมอ

3. หลักการสอนแป้นอักษรแถวอื่นนั้น ให้สอนส่วนที่เป็นพยัญชนะและสระให้หมดก่อน ส่วนตัวเลขและเครื่องหมายพิเศษอื่น ๆ ควรสอนภายหลัง ทั้งนี้ไม่มีกฎตายตัวว่าจะต้องสอนแป้นใดก่อนหลัง ผู้สอนอาจสอนอักษรแถวที่ 3 สลับกับแถวที่ 1 หรือสอนอักษรที่ใช้นิ้วชี้ นิ้วกลาง(นิ้วชี้ นิ้วกลาง)ผสมกับนิ้วที่อ่อนแอ(นิ้วนาง นิ้วก้อย) แต่ควรให้มีการสลับนิ้วและมือ และจะต้องใช้แป้นเหย้าเป็นจุดเริ่มต้นก่อนเสมอในระยะแรก เช่น การสอนอักษร ร ก็อาจให้ฝึกพิมพ์ดังนี้ โดยให้ผู้เรียนลองสับนิ้วชี้ขวาจากแป้นสระอา ไปยังแป้นอักษร ร เมื่อผู้เรียนมั่นใจแล้ว ก็ให้ฝึกเคาะเป็นคำ เช่น การ การ ทาร ทาร วาร วาร เป็นต้น จะเห็นได้ว่าการนำโดยแป้นเหย้าไปสู่อักษร ร หรือการสอนแป้นสระโอะไม่มลาย ซึ่งต้องเคาะด้วยนิ้วนางข้างซ้าย ก็ต้องให้ผู้เรียนลองสับนิ้วนางซ้าย จากแป้นเหย้า ห ไปที่แป้น สระโอะ หลาย ๆ ครั้งจนมั่นใจ แล้วก็ให้ฝึกเคาะผสมคำ เช่น หโห หโห โว โว ไฟ ไฟ ไกว ไกว เป็นต้น

4. ในการผสมคำนั้น ผู้สอนควรพยายามให้ผู้เรียนฝึกพิมพ์เป็นคำที่มีความหมาย (meaningful word) ให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนจดจำแป้นอักษรได้ดีกว่าการพิมพ์คำที่อ่านไม่ออกหรือคำที่ไม่มีความหมาย ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของผู้เขียนที่พบว่า การฝึกพิมพ์จากแบบฝึกหัดที่มีความหมาย จะช่วยให้ผู้เรียนพิมพ์ได้แม่นยำกว่าการฝึกพิมพ์ด้วยแบบฝึกหัดที่ไม่มีความหมาย อย่างมีนัยสำคัญ

5. สำหรับการพิมพ์อักษรบน อันหมายถึงอักษรที่จะต้องกดแป้น shift ค้างไว้ด้วยในขณะที่พิมพ์ ในแป้นพิมพ์ภาษาไทยนั้นจะต่างกับภาษาอังกฤษตรงที่ว่า แป้นพิมพ์ภาษาอังกฤษ ตัวอักษรล่างและบนเป็นอักษรตัวเดียวกัน จะต่างกันตรงที่อักษรล่างเป็นตัวพิมพ์เล็กและอักษรบนเป็นตัวพิมพ์ใหญ่เท่านั้น ส่วนอักษรล่างและบนของภาษาไทยนั้นจะเป็นตัวอักษรคนละตัว ทั้งนี้เพราะภาษาไทยมีจำนวนพยัญชนะมากกว่าภาษาอังกฤษนั่นเอง แต่วิธีการฝึกพิมพ์มิได้แตกต่างกัน เมื่อจะให้ผู้เรียนฝึกพิมพ์อักษรบนตัวใด เช่นตัวอักษร ญ ซึ่งต้องเคาะด้วยนิ้วก้อยขวา ก็ต้องลองให้ผู้เรียนสับนิ้วก้อยขวาจากแป้นอักษร ว ไปยังแป้นอักษร ญ ในขณะเดียวกัน ก็ต้องบอกให้ผู้เรียนก้าวนิ้วก้อยซ้าย ไปกดแป้น Shift ค้างเอาไว้ก่อนที่จะเคาะแป้นอักษร ญ จนกว่าจะเคาะแป้นอักษร ญ เสร็จ จึงค่อยปล่อยแป้น Shift ที่หลัง เมื่อผู้เรียนมั่นใจในการก้าวนิ้วแล้ว จึงให้ฝึกพิมพ์ผสมคำ เช่น วญว วญว กาญ กาญ หาญ หาญ เป็นต้น

6. สำหรับจำนวนตัวอักษร ที่จะให้ผู้เรียนฝึกพิมพ์ในแต่ละคาบนั้น Russon และ Wanous (1973) ได้เสนอแนะไว้ว่า ควรให้ฝึกพิมพ์คาบเรียนละ 2 - 4 ตัวอักษร และควรจัดให้มีแบบฝึกพิมพ์ทบทวน (review lesson) ซึ่งเป็นแบบฝึกพิมพ์ที่ประมวลอักษรที่เรียนมาแล้ว เพื่อเป็นการทบทวนทักษะของผู้เรียน ซึ่งผู้สอนอาจจัดให้ผู้เรียนได้ฝึกพิมพ์ทบทวน 1 คาบ หลังจากเรียนรู้แป้นอักษรใหม่ 4 คาบ หรือจะให้มีการพิมพ์ทบทวนทุกๆ คาบที่เรียนก็ได้ ขึ้นอยู่กับข้อจำกัดของเวลา ขณะเดียวกันผู้สอนจะต้องมีแบบฝึกหัดให้ผู้เรียนได้ฝึกพิมพ์ซ้อมมือ (warm up) ในต้นชั่วโมงของทุกคาบเรียนเสมอ เพื่อเป็นการทบทวนอักษรที่เรียนมาแล้วและเป็นการอุ่นเครื่องก่อนจะเรียนรู้แป้นอักษรตัวต่อไป สำหรับในตอนต่อไปจะเป็นเรื่องของเทคนิคการพิมพ์ที่ถูกต้อง...

เอกสารอ้างอิง

Russon, A. R. and S. J. Wanous. 1973. **Philosophy and Psychology of Teaching Typewriting.** Second Edition. Cincinnati: South-Western Publishing Co.